

Zes maanden Groot-Brittannië en Ierland (4)

17 juli – 20 augustus 2012

Inmiddels hebben we Ierland en Wales achter ons gelaten, en zijn we nu een week terug in Engeland, in Oxford om precies te zijn. Deze week heel mooi weer, net als in Nederland. Het is zonnig en soms gewoon warm, met net iets lagere temperaturen dan bij jullie. Prima weer om een stadje te bezoeken en buiten onder de luifel te eten.

Het reisschema

Na Dublin dwars door het binnenland terug naar de westkust van Ierland: via Clonmacnoise,

Castlerea en Castlebar. Langs de kust via Murrisk en Connemara (een soort schiereilanden, of misschien eerder bergachtige kustgebieden die door diepe zeeinhammen zijn gescheiden) naar Galway.

Daarna ons tweede hoogtepunt in Ierland: The Burren (Dublin was ons eerste hoogtepunt), niet alleen vanwege de vele monumenten uit de vroege middeleeuwen en de steentijd, maar ook om het bizarre landschap, waarover later.

Vervolgens zijn we neergestreken in Adare, om Limerick te bekijken. Adare was trouwens ook een heel aardig plaatsje. Vandaar via Tralee, Dingle, the Ring of Kerry, langs de zuidkust van Ierland naar Cork, Kilkenny en Donard in de Wicklow Mountains. Dan zit je alweer aan de oostkust van Ierland. Tijd om naar Rosslare te gaan voor de oversteek naar Fishguard in Wales. In Wales zijn we eerst langs de zuidkust, via Tenby naar Cardiff gereden. Daarna noordwaarts via de bergen in het oosten, de Wye Valley en Tintern Abbey, naar Brecon. Verder naar het noorden via Aberystwyth naar Caernarfon, Snowdonia en de

noordkust van Wales. Bij Chester hebben we Wales verlaten.

Onze eerste stop in Engeland was Stratford-upon-Avon (Shakespeare), om via de Cotswolds in Oxford aan te komen. De komende weken gaan we via Stonehenge, Dartmoor, Land's End, Cornwall en Exmoor naar Bath. Daar zullen we half september Marit ontmoeten op het jaarlijkse Jane Austen festival, waar Marit al een paar jaar naar toe gaat met haar Poolse studievriendin. De ouders van die vriendin komen ook. De dames hebben jurken in stijl gemaakt en voor de heren worden costuums gehuurd, of ze willen of niet.

Bezienswaardigheden

Opvallend is de overvloed aan ruïnes van kathedralen, kerken en kloosters. Op het Europese continent is heel veel nog intact of zelfs in gebruik, hier niet. Het begon natuurlijk met Henry VIII die alles van de RK-kerk in beslag liet nemen en afbreken, maar ook de strijd tussen patriotten en republikeinen, het bewind van Cromwell en de strijd tussen protestanten en katholieken hebben zeker hun steentje bijgedragen.

Een goed voorbeeld hiervan is Clonmacnoise. In de hoogtijdagen van dit klooster (10^e eeuw) waren er zo'n 6000 studenten. Tot en met de 16^e eeuw was dit complex in gebruik, en werden er kerken en High Crosses onderhouden en uitgebreid. De gebouwen werden verwoest nadat Hendrik VIII het katholieke geloof verbood. Nu resten er ruïnes van 8 kerken en een kathedraal, drie High Crosses en een ronde toren. De ronde torens vind je in heel Ierland bij kloosters. In tijden van dreiging konden de monniken zich in deze toren verschansen, totdat het gevaar was

geweken. Je kunt er alleen met een ladder in en die werd opgetrokken zodra de laatste monnik binnen was. De torens konden goed verdedigd worden, maar de Vikingen waren slimmer. Zij bestormden de torens niet, maar legde een vuur aan bij de voet van de toren, waardoor de monniken werden uitgerookt en zich wel moesten overgeven.

Er zijn ook veel resten uit de steentijd te zien in Ierland. Het meest indrukwekkend vond ik Poulmabrone, een dolmen of grafkamer. Rechtopstaande stenen die zijn afgedekt met een enkele deksteen, 's nachts in een witglanzend landschap van kalksteenrotsen.

In Wales hebben we weer de nodige kastelen bezocht, inclusief riddertoernooien. Goed bewaarde ruïnes die een beeld geven van het leven in zo'n omgeving. Het kasteel in Caernarfon uit de 13^e eeuw wordt gebruikt bij de kroning van de Prins van Wales. De kroonprins van Engeland krijgt de titel Prins van Wales als hij of zij 18 jaar wordt. In 1969 was dat voor het laatst met prins Charles.

In Stratford-upon-Avon natuurlijk alles van Shakespeare bezocht. Een leuk markstadje, erg levendig, maar dat komen we wel meer tegen. Kleine plaatsjes zoals Chipping Camden in de Cotswolds zijn leuk vanwege hun lokale bouwstijl in honinggele kalksteen uit dit gebied.

Landschap en natuur

De landschappen variëren voortdurend. Het karstgebergte van The Burren aan de westkust van Ierland was wel het meest indrukwekkend. Hier komt kalksteen aan de oppervlakte. Door erosie zijn er groeven van enkele decimeters diep ontstaan, waarin zich allerlei bijzondere vegetatie heeft geworteld die door de wind is aangevoerd. Naast allerlei Alpine planten zoals gentiaan, vind je hier andere exoten zoals veelbloemige orchideeën en planten afkomstig uit IJsland. De weinige bomen die hier groeien blijven heel klein, een soort natuurlijke bonsai.

We hebben hier overnacht op de parkeerplaats en het ziet er dan heel mysterieus uit: een kale, witte vlakte met grillige formaties en oude steentijdresten.

Volgens een aardige, maar tamelijk dronken, oude Ier in een pub in Castlerea groeiden er allerlei geestverruimende kruiden. Alleen al van de lucht werd je high. Poul nabrone was volgens hem een "telephone booth to God".

Ondergronds zijn de langste grottenstelsels van Europa te vinden. Na de IJstijd onstonden door erosie ondergrondse rivieren die de rotsen verder hebben uitgeslepen. We hebben Aillwee Cave en Doolin's Cave bezocht. In de laatste hebben we, volgens zeggen, de grootste stalactiet (7 meter) van Europa kunnen bewonderen.

Bij Aillwee Cave hebben we een show van *Birds of Prey* (roofvogels) bijgewoond. Heel leuk met onderhoudende demonstraties en vertellers.

Het begon heel indrukwekkend met een adelaar die hoog in de bergen werd losgelaten (in de walky-talky: "Let her go") en in een paar minuten pijlsnel naar beneden kwam gevlogen. Daar kregen we ook te horen dat uilen eigenlijk heel domme vogels zijn ("When you look into their eyes, you see the light's on, but nobody's home", sorry Es). Het duurt wel een half jaar voor ze een uil hebben aangeleerd om op commando naar een bepaald rustplateau te vliegen, terwijl ze dat met valken in twee weken voor elkaar hebben. Weer heel anders zijn de Cliffs of Moher. Deze

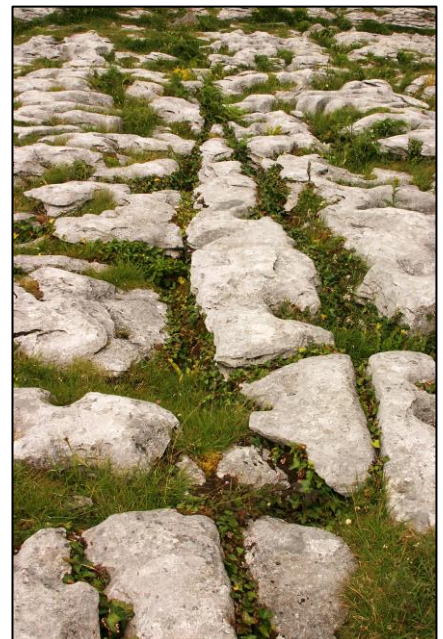
kliffen rijzen honderden meters uit zee op, het hoogste punt ligt op 214 meter. Jan heeft voor de tweede maal zijn hoogtevrees overwonnen en samen met mij langs de kliffen gelopen. Hoewel waarschuwingsschilden ("Cliffs Kill", "Need to talk?") en een monument voor slachtoffers, hem niet erg geruststelden. Prachtig uitzicht op de oceaan, die tegen de rotsformaties beukt. Uiteraard hebben we ook de Ring of Kerry gereden, een fraaie kustroute. Mooie uitzichten op de zeearmen die diep het land in komen.

Wales is veel gecultiveerder dan Ierland. Een vriendelijk landschap, meer glooiend, ook hoger in de bergen. De fuchsiastruiken langs de weg in Ierland hebben we achter ons gelaten. Het zijn nu allerlei bermenplanten die uitbundig bloeien. Het weer is veel beter geworden en we genieten volop van de bloeiende tuinen en de wilde planten in de vrije natuur.

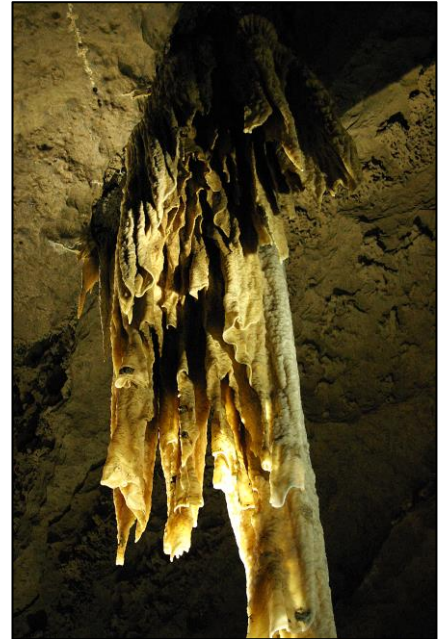
Avontuur

Twee spannende avonturen wil ik jullie niet onthouden.

We waren op weg door Dingle. Het weer was redelijk, niet uitbundig mooi, maar in elk geval droog met af en toe wat zon. Op het schiereiland moesten we op een gegeven ogenblik kiezen voor een route langs een pas, de Connar Pass, of een makkelijke route benedenlangs. Uiteraard koos Jan voor de pas. Volgens onze reisgids zeer de moeite waard, vanwege een adembenemend uitzicht. De weg was aanvankelijk goed te rijden, maar werd gaandeweg smaller en smaller. Bovendien begon het naarmate

we hoger kwamen, steeds meer te misten. Op een gegeven moment werd de weg zo smal, dat wij andere auto's alleen nog konden passeren op zogenaamde *Passing Places*. Op zich niet nieuw voor ons, zulke wegen hebben we al zo veel gereden. Maar dan moet je elkaar wel kunnen zien, om te kunnen anticiperen, en dat ging dus niet meer vanwege de mist. De rotsformaties hingen over de weg ter hoogte van onze dak en wij konden niet naar links en niet naar rechts. We zaten daar muurvast. Jan heeft samen met aardige omstanders (die ook wel verder wilden), het verkeer zodanig geregeld dat er uiteindelijk weer beweging in kwam. De rij achter ons moest verder terug, zodat ik ruimte had om de camper op een passeerplek te zetten. Daarna konden eerst de tegenliggers erlangs en vervolgens de auto's achter ons. Opbeurende aanmoedigingen van tegenliggers ("Just another 200 meters and your problems are over"). En jawel hoor, daar was de parkeerplaats voor het uitzicht en daarna werd de weg weer tweebaans. Geweldig hoe geduldig en behulpzaam iedereen was.

En van het uitzicht hebben we niets gezien vanwege de dichte mist.

In Wales maakten we een mooie tocht door de Black Mountains. Ook weer een prachtige route over een voor een heel groot gedeelte *one track road*. Prachtig uitzicht over dalen, maar nergens een plek om te stoppen. Dus stuurde ik de camper het weiland in op instructie van Jan. Na het bewonderen van het landschap, de nodige foto's en wat drinken wilden we weggrijden. We hadden echter geen rekening mee gehouden met de grond die nogal drassig was en weggrijden ging dus niet. We zaten vast. Jan bedacht dat hij wel kon duwen om de camper los te krijgen, maar dat bleek een onzalig idee. Terwijl ik gas gaf en de voorwielen lekker doorslipten, stond hij precies goed om de volle laag modder en schapenstront over zich heen te krijgen. Wat heb ik gelachen! Uiteindelijk moesten we niet vooruit met de camper, maar konden we hem beter laten zakken terug de weg op.

Welsh

Na het Gaelic van de Schotten en de Ieren werden we geconfronteerd met het Welsh. Wales is ook tweetalig en dat wordt dan ook overal gebruikt. De wegbewijzing kan niet groot genoeg zijn voor al het Engels en Welsh. Veel plaatsnamen beginnen met dubbel-L en klinkers worden nauwelijks gebruikt. De namen zijn onuitspreekbaar en zo krijg je ook geen goed woordbeeld. Er is een plaats met de naam: *Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndroblllantysilio*

gogogogh, dat betekent zoveel als: de Church of St-Mary staat in een holte met witte hazelaars in de buurt van een draaikolk, niet ver van de rode grot bij de St-Tysio's Church. Het wordt afgekort tot Llanfair, wat een veel rustiger bewegwijzering oplevert. Vaak ben je een bord al voorbij, voordat je hebt uitgemaakt waar het *Welsh* stopt en het *English* begint.

Jan heeft last van z'n knie en ik ben geen ster in kaartlezen, dus ik rijd en Jan navigeert (onze TomTom heeft het na drie maanden begeven). Meestal gaat dat heel goed, maar we zijn nergens zo vaak verkeerd gereden als in Wales.

Kleine campings

In de vorige verslagen heb ik over het vrij kamperen verteld. Dat doen we nog steeds, al is het in Engeland een stuk moeilijker om een goede overnachtingsplek te vinden en dan zijn de kleine campings, vaak op boerenerven, een uitkomst. De twee kampeerclubs waar we lid van zijn, hebben een uitgebreide keuze in dit soort campings. Deze *sites* mogen maximaal 5 plaatsen verhuren. Dat heeft natuurlijk met de regelgeving te maken: als er meer plaatsen beschikbaar worden gesteld, dan moeten de voorzieningen daarop worden aangepast. Er is in elk geval electriciteit, meestal is er een toilet, en soms ook een douche. Omdat wij in principe alles aan boord hebben, en ook regelmatig op grote campings staan om alles te legen en te vullen, maakt dat voor ons niet zo uit. Het zijn leuke sites en de medekampeerders zijn erg aardig en hartelijk. In Tywyn werden we na aankomst meteen uitgenodigd om aan te schuiven bij twee stellen die er al wat langer stonden, hadden zij ook weer eens wat andere aanspraak.

